

מוכרת היא לכתובה אפילו ארבעה וחמשה פעמים להיפרע כתובה מעט מעט, ואף על פי כן מוכרת היא — בינתיים עד שתגמור למכור את הכתובה — למזונות שלא בבית דין, כי במכירת מקצת כתובה לא הפסידה את מזונותיה.<sup>(11)</sup>

וכותבת — אם תרצה, ועצה טובה היא —

ולפיכך: בכל האופנים האלו לא תמכור את השאר אלא בבית דין, כי היות והפסידה את מזונותיה, בהכרח שמוכרת היא עכשיו לכתובה, ומשנתנו רבי שמעון היא [במשנה לעיל], הסובר שאין אשה מוכרת שלא בבית דין אלא למזונות.<sup>(10)</sup>

וחכמים אומרים:

היא מוכרת לכתובה שלא בבית דין — לפי דעת רבי שמעון — אלא כשיש לה מזונות. ב. הוקשה לתוספות לשון המשנה "מכרה כתובה וכו' לא תמכור את השאר וכו'", והרי כיון שמכרה את כתובה מה יש לה למכור עוד?!

ופירושו: מכרה את המנה ומאתים, שוב לא תמכור את התוספת אלא בבית דין; וזה הוא לפי שיטתם [לעיל בד"ה אלמנה], שלפי חכמים החלוקים על רבי שמעון שאף לכתובה היא מוכרת חוץ לבית דין, הרי היא מוכרת אף בשביל התוספת חוץ לבית דין, והיינו שהשמיעתנו המשנה כאן שהיא כרבי שמעון, שלא תמכור לתוספת חוץ לבית דין כיון שלשיטתו אף לעיקר כתובה אינה מוכרת חוץ לבית דין; ואולם הריטב"א בתחילת הפרק כתב, שלכולי עלמא אינה מוכרת לתוספת חוץ לבית דין.<sup>10</sup>

11. כן פירש רש"י, ומשמע מפירושו שלא נחלקו חכמים על תנא קמא בדין מכירה שלא למזונות חוץ לבית דין, וכולם כרבי שמעון הם סוברים, אלא שנחלקו אם מוכרת היא לכתובה ובבית דין כדעת תנא קמא, או שמוכרת היא למזונות וחוץ לבית דין כדעת חכמים.

וכן כתבו התוספות שחכמים סוברים כרבי שמעון, אלא שהם מפרשים את המשנה באופן אחר, [ודבריהם מתבארים כאן כפי ששמע מדברי ה"פני יהושע" כאן בהבנת דבריהם וראה

לירשיה לבוא בבית דין; ומיהו אין זו קושיא כל כך, דדילמא משום טירחה דידה מימנעא ולא מינסבה, אבל משום טרחה דירשיה לא ממנעה, כיון שהם זכרים שיכולים לבוא לבית דין, פירוש ד"משום חניא" היינו משום טירחה, וזה לא שייך בזכרים, אבל כדי שלא תתבזה בזיון הוא, וזה שייך גם בזכרים; ועל פי פירוש הריטב"א ברש"י נתבאר בפנים.

והריטב"א גופיה על פי דרכו שהוא מפרש "חניא" כהר"ח, שיהיה לאשה חן בעיני הבעלים הבאים לישאנה כשתגבה כתובה בקלות, פירש את הגמרא כפשוטה שיורשים זכרים אינם צריכים חן לינשא.

10. א. כן הוא ביאור המשנה לפי פירוש רש"י, ולשון המשנה: לא תמכור את השאר אלא בבית דין, אין פירושו את שאר הכתובה, כי את הכתובה מעולם לא היתה יכולה למכור שלא בבית דין, אלא כוונת המשנה היא: לא תמכור עבור מה שנתר לה עוד למכור — דהיינו הכתובה מאחר שאת המזונות הפסידה — אלא בבית דין.

ולפי הריטב"א ו"אחרים מפרשים" שבר"ן שהובא בהערה לעיל, פירוש המשנה הוא כפשוטו: עד שלא מכרה את מקצת כתובה והפסידה את מזונותיה היתה מוכרת אפילו לכתובה שלא בבית דין, ועכשיו שמכרה את מקצת כתובה והפסידה את מזונותיה, שוב לא תמכור את שאר הכתובה אלא בבית דין, שאין